

Kinde Zsófia

HONTALAN UTAKON (KAMPEN / HOLLANDIA)

A szélmalmok, a fapapucsok, a környezet-tudatosság, a biciklik és a víz országa. Ahol komolyan, törvényekkel szabályozva gyűjtik szelektíven a hulladékot, legalább annyira az önkifejezés eszköze a bicikli kinézete, mint az öltözködés, az utcán, ha csak látásból ismernek (ha névről is, akkor biztosan) köszönnek, és rád mosolyognak. Ha bajban vagy, nem az a kérdés, hogy milyen probléma lehet még, hanem hogy hogy lehet a problémát megoldani.

Egy kisváros Overijsel tartományban, ahol alig találni helyet a templomban, és a boltok zárva vannak vasárnap (ami miatt nem panaszkodik senki). Ha a hitedről kérdeznak, nem elég annyit mondanod, hogy református vagy, mert több mint tíz református egyház van a legfundamentalistább beállítottságú közösségtől a liberális teológia híveig, akik komoly vitákat folytatnak egymással.

Külföldi, nem túl hosszú távon az országban élő szemével így néz ki Hollandia.

Az elhatározás az elmúlt év januárjában nehezen bár, de megszületett: Élek a lehetőséggel, és egy félévre az évszázados múlttal rendelkező Kampeni Teológia diákja leszek.

A holland egyetemi rendszer, legalábbis mesterképzésben, szinte alig hasonlít valamiben az otthoni rendszerre. A legszembetűnőbb (és nekem talán a legnehezebben megszokható) különbség az akadémiai év felosztása. Nem két-három hónapos szorgalmi időszak és vizsgaidőszak váltakozásai adják az akadémiai élet ritmusát, hanem négy periódusra osztott akadémiai évek, minden periódus végén egy-két hét idővel, amikor a diákok vizsgáznak, a beadandó munkáikat készítik és töltik fel az egyetem rendszerébe. Ha jól gazdálkodnak az idejükkel, akkor talán kis szabadidejük is marad a következő periódusra felkészülni, és pihenni is egy keveset.

Egy-egy periódusra nem jut sok tantárgy, három-négy kurzuson vesznek részt egyszerre, heti egyszer nagyjából 3 órával, periódusonként

újabb és újabb területekben elmélyedve. Ez egyáltalán nem jelenti azt, hogy rengeteg szabadidejük lenne, mert bár keveset ülnek a padokban, de az oktatás sokkal nagyobb hangsúlyt fektet a hallgatók egyéni tájékozódására a kurzusok témájában. Sok kiadott olvasmánnyal (kortárs, gyakran holland teológusok tollából), ezekről írandó reflexióval, és négy-öt ezer szavas periódus végi dolgozattal kell foglalkozniuk órákon kívül.

Az egyetem elektronikus rendszere megbízhatóan működik. A hallgatók szinte minden információhoz hozzáférnek az egyetemtől kapott felhasználónevükkel és jelszavukkal, kezdve az egyes órák pontos időpontjától, az eredményeiken keresztül egészen a kurzusok részletes követelményrendszeréig és segédanyagaiig, amelyeket többnyire digitálisan le is tudnak tölteni (mindezt külön webfelületeken keresztül).

Az augusztusi indulást nagy lelkesedés előzte meg. Alig vártam, hogy meglássam, mégis mitől olyan csábító a nyugalat. A fogadtatás végtelenül kedves volt. Mindenben segítettek, amiben szükség volt, sőt, abban is, amiben nem, hogy biztos legyen, hogy semmi problémába nem ütközünk a legfontosabb dolgokat illetően.

Az első pár napot nem tölthettem még „ideiglenes” otthonomban, így kicsit csúszott a rituálé, mely alatt birtokba vehetem a számomra átadott életteret. És ez kicsit odázta a nehéz érzéseket is. Az alatt a pár nap alatt pontosan úgy éreztem magam, mint amikor egy hétvégére ugrok el valahová, aztán hamar hazamegyek, és anélkül, hogy meg kellene szoknom az új környezetet, a pozitív tapasztalatokkal feltöltve hazamegyek.

Ez az érzés nagyjából két hét után teljesen megszűnt. Elkezdődött a tanulás, megismerkedtem a velünk egy csoportban lévő, a világ minden tájáról érkezett társainkkal. Örültem a színes társaságnak, mert rögtön az első napokban sok új nézőpontot ismerhettem meg.

Közben meglátogattam a helyi gyülekezetet, amelyik kiemelt figyelmet fordít az ide érkező és itt élő külföldiekre. Első alkalommal még nem tudtam, hogy biztosítanak angol nyelvű fordítást az Istentiszteleten, így holland nyelven hallgattam a prédikációt. Idegennek hatott, ugyanakkor lendületesnek, „fiatalosnak” és örömtelinek.

Egyrészt attól, hogy a gyülekezetnek nem volt szüksége énekeskönyvre, sem más, Magyarországon megszokott liturgiai vezetésre: Minden szerepelt egy a gyülekezet összes tagja számára látható kivetítón, ami sokat segített volna az aktív részvételben, de sajnos az ismeretlen dallamok, nyelv, és szövegek miatt nem tudtam az éneklésbe bekapcsolódni, ami egyébként örömteli és lélekemelő minőségben valósult meg a gyülekezet hangjain.

Másrészt a prédikáció is sokkal kötetlenebbnek hatott, mint a mi református prédikációink. Sokkal inkább volt tematikus, és a mondanivalója illusztrálására hosszabb történetet is bátran felhasznált.

Nem tudom, hogy mennyire játszott benne szerepet, hogy sajnos ténylegesen elég keveset értettem meg a prédikációból és az énekek szövegéből, de többedik alkalommal sem éreztem igazán „otthon” magam a gyülekezetben... Nem tudtam teljesen bekapcsolódni az angol fordítás mellett sem. Nem tudtam úgy elmerülni a prédikáció hallgatása közben a gondolkodásban úgy, hogy ne veszítsem el a fonalat, és könnyen vissza tudjak csatlakozni...

Az imádságok szintén érdekesek voltak. Nem is annyira az egyik városi gyülekezetben (a rengeteg közül), hanem a teológia közösségében. Nagyon komolyan veszik, hosszan imádkoznak, és komoly részt szánnak arra, hogy a közösség tagjainak személyes kéréseinek megfelelően imádkozzanak, egymásért. Ez egyrészt felemelő élmény, másrészt számomra az imaközösségek alkalmával nagyon megköti az imádság fonálát, és sokszor személytelenné teszi az egészet az imádkozó részéről. Kicsit olyaná válik az egész, mintha a Miatyánkot akarnánk mondani, de nem lenne szöveg, csak témák, amiken végig kell menni.

Összességében hiányzott a megszokott rend és stílus, de legfájóbb pontként hiányoztak az ismerős dallamok és a megszokott, magyar énekek, amelyek az istentisztelet hangulatát számomra leginkább befolyásolják. Legkönnyebben ezeken keresztül tudok aktívan bekapcsolódni az istentiszteletekbe, és így belekerülni abba a vérkeringésbe, ami táplálja a lelkeket.

Felüdülés volt, hogy kicsit több mint tíz kilométerre Kampenből volt lehetőségünk fél évre bekapcsolódni a helyi magyar református közösség istentiszteleti életébe. Sokkal mélyebben mozdítottak meg a magyarul hangzó énekek és Ige, és már csak attól, hogy az anyanyelvemen hallgathattam prédikációt, közösségben éreztem magamat Istennel és a gyülekezettel is.

Ezt az érzést sokszorozta az a hihetetlen szeretet, amivel ismeretlenül is fogadtak a közösségben. Nem volt kellemetlen távolságtartás, érdeklődtek hogylétünk, személyünk felől, mintha már többször is megfordultunk volna közöttük. Néhány alkalom után pedig úgy búcsúztak el tőlünk, mintha régi baráttól búcsúznának. Komoly megtartó erő volt ez, amikor hiányzott az otthon érzése.

Hasonló helyzettel szembesültem, életemben talán már harmadszor a mindennapokban az első hetek elmúltával, amikor az újdonság varázsa megszűnt, de a megszokottság érzése még messze nem alakult ki az új környezettel kapcsolatban. Volt hol laknom, de nem volt otthonom. Nem értettem, amit körülöttem beszélnek, a házat egy idős házaspárral osztottam meg, így egy pillanatig sem éreztem a „saját birodalmamnak”. Akikkel az egyetemen találkoztam sokszor nem értették, mit akarok mondani, és én sem, amit ők, mert mind egy „harmadik” nyelvet használtunk, hogy legalább valamennyire értsük egymást. És ezen nem enyhített, hogy a csoportban egy erdélyi magyar házaspár is jelen volt, hiszen amikor velük magyarul szoltunk néhány szót egymáshoz, büntudatom támadt, hogy a többiek nem értik, mit beszélünk egymás között.

Idővel, ahogy egyre inkább megismertem a társaimat, megszoktam az angol nyelv mindennapi használatát, a bevásárláskor előkerülő holland szavakra már ráismertem, már kialakult a napi „rutin”, aminek a követése adott egyfajta megszokásérzést, és közeledni kezdett a hazautazás ideje, úgy elhalványodott (ha el nem is tűnt) a hiányérzet, és elkezdett kialakulni a kezdődő kötődés érzése. Már nem égetett az otthontalanság érzése, és örömmel venném a lehetőséget, hogy még visszatérjek némi otthoni feltöltkezés után.

A wittenbergi magyar diákok zászlója